

Præsterne, den, at man ogsaa lader Menigheden have en vis Frihed, og der er det, man dels fra Biskoppernes Side, dels ogsaa fra Kultusministeriets Side ikke altid er tilbøjelig til at strække sig saa langt, som det var ønskeligt. Ved den sidste Forespørgsel, der stillede her i Thinget om kirkelige Forhold, viste der sig jo en Bestræbelse for at drive Folk ud af Folkkirken. Saa meget mere forbausset maa man blive, naar man læser ved Forhandlingerne i Roskilde Præstekonvents Efteraarsmøde, at Præsterne i høj Grad beklage det vøgende Antal, der i det sidste Aar har meldt sig ud af Folkkirken i København, skjøndt det i Virkeligheden er et aldeles forsvindende Mindretal. Naar man ser den Væthed, for ikke at sige Letfindighed, hvormed man tilraader Ministeren at drive en hel Menighed med dens Præst i Sylland ud af Folkkirken, saa tabe disse Beklagelser over, at Udmeldelsesernes Antal i 1886 i Alt ere stegne til 160, noget af deres Vægt. Er det ramme Alvor fra Præstestabets Side, at det nødigt driver Folk ud af Folkkirken, saa burde det ikke give Kultusministeren den Slags Raad, og den ærede Kultusminister burde i alt Fald ikke følge dem, men søge saa meget som muligt at holde Folk indenfor Folkkirken. Den ærede Minister gjentog, hvad der ogsaa kom frem ved Roskilde Præstekonvents Efteraarsmøde. For at bruge de rette Udtryk maa jeg maaske med den høitærede Formands Samtykke læse dem op. Stiftsprovsten anførte som Grunde til, at Folk ønskede at indgaa borgerligt Ægteskab: „Vi ville anføre de vigtigste af de Grunde, der er henpeget paa, jaasom Bantro, religiøs Uægthed, Letfind og Tanfælsøshed; Had til al Kristendom, til Kirke og Præst, i Forbindelse med Ringagt for selve Vielsen; endvidere en Agitation, der er vakt fra flere Sider og fra Kommissionsærer, der have deres Fordel af at ordne Sagen for de Bedkommende; endelig vel ogsaa ved den Opsættelse, at Ægteskabet lettere løses efter Kopulation end efter kirkelig Vielse.“ Det var de Grunde, som Stiftsprovsten ved Roskilde Præstekonvent anførte som de bevægende Grunde for de Folk, der ønskede at indgaa borgerligt Ægteskab. Jeg tror, der er adskillige andre. Jeg er selv Ægtemand og har maaske derfor Lov til at sige, at, da jeg skulde til at indgaa Ægteskab, havde jeg den største Trang til at indgaa borgerligt Ægteskab, og det var, fordi jeg havde gjort mig den Uleilighed i Forveien at læse Vielsesritualet igjennem, og jeg vidste da, at der vilde blive stillet mig en Række Spørgsmaal, som jeg havde en bestemt Følelse af, at jeg

meget daarlig kunde sige Ja til. Paa den anden Side vidste jeg jo, at, hvis jeg blot sagde Nei til et eneste, saa vilde det være en Skandale i Kirken og det vilde jeg heller ikke gjerne have. Saa stod jeg og vakte: Skal jeg eller skal jeg ikke? Den Slags Valsen kommer mange sandhedskjærlige Mennesker til. De have ondt ved at sige et Ja, som de alligevel ikke fuldt ud kunne sige. Hvis vor Vielsesformular lod saa simpelt som Luthers Vielsesformular, naar han sagde, at Præsten skulde sige til Hans: „Hans, vil Du have Grethe“, og til Grethe: „Grethe, vil Du have Hans?“ — da var det Hele meget nemt, og da vilde det ikke volde mange Betæneligheder; men saaledes lyder den ikke. Derfor tror jeg, at foruden de Grunde, som Stiftsprovsten nævnedes, og den ærede Minister delvis gjentog, saa findes der ogsaa alvorlige Grunde, som gjøre, at ikke blot hedenfste Mennesker indenfor Folkkirken, men ogsaa mange kristne Mennesker indenfor Folkkirken have stærk Trang til at indgaa borgerligt Ægteskab, og derfor ville de virkelig ikke paa nogen Maade udsætte sig for, at de ikke skulde kunne faae deres Børn døbt. Jeg vil gjøre opmærksom paa en anden Ting. Foruden selve Spørgsmaalene ved Vielsen faar man en Række Formaninger, og disse Formaninger, der efter Alterbogen gives Ægtesfolk, ere i den Grad stridende mod Meget af den Tankegang, som er blevet den raadende i vort Samfund, og som ogsaa lidt efter lidt er trængt mere og mere ind i vor Lovgivning, at ogsaa dette har bidraget betydelig til at forøge Antallet af de borgerlige Ægteskaber. Jeg tror altsaa, at, hvis man fra Kirkens Side kunde komme ind paa en noget anden Tiltale, paa at følge noget mere med Tiden overhovedet, da vilde dette formindste de borgerlige Ægteskabers Tal ikke saa ganske lidet. Jeg vil gjøre opmærksom paa Kvindebevægelsen. For nogle Aar siden har der, saa vidt mig bekendt, i Sverige været en meget levende Bevægelse, som endelig førte til, at Vielsesformularen og Ritualet blev forandret paa et enkelt Punkt: de svenske Kvinder ønskede ikke at være deres Mænd underdanige. Dette Standpunkt er, som bekendt, ogsaa blevet forfægtet her i Danmark. Kvinderne maa nu ved enhver Vielse — medmindre Præsten er under et saa stærkt Pres fra den kvindelige Halvdels Side, at han uindlader vedkommende Formaning, hvad jævnlige forekommer — selv om de ere nok saa ivrige, af hvilken Slags Kvinder der ogsaa gives nogle i vort Samfund, rolig finde sig i at høre paa, at Manden er Kvindens Hoved, og Kvinden